

Kvalitet i dagplejen

Landskonference 2015

Indhold

Forord	3
Program for Landskonference 2015	7
Velkomst v. Jakob Sølvhøj	7
Børns følelsesmæssige udvikling	7
Didaktik i dagplejen	8
0-2-årige børns kognitive udvikling	8
Betingelser for pædagogisk arbejde i dagplejen	9
Det lille barns hjerne	9
Didaktik i dagplejen	10
Hvordan kan man styrke anvendelse af teori i praksis?	10
Temamøder [vælg 1 ud af 3]	11
1. Film som pædagogisk redskab	11
2. Aktionslæring som metode i arbejdet med inklusion i dagplejen	11
3. Den pædagogiske assistent – en pædagogisk håndværker	12
Temamøder [vælg 1 ud af 3]	12
4. Film som pædagogisk redskab	12
5. Aktionslæring som metode i arbejdet med inklusion i dagplejen	13
6. Den pædagogiske assistent – en pædagogisk håndværker	13
Hvad tænker forældre om dagplejen?	14

Redaktion: Birgit Stechmann **Politisk ansvarlig:** Jakob Sølvhøj **Illustration:** Gitte Skov **Layout:** Joe Anderson
Produktion: Pjec1heden og FOAs trykkeri

Forord

I år har vi særligt fokus på didaktik i dagplejen. Når en dagplejer arbejder didaktisk, reflekterer hun hele tiden over, hvad børnene skal have ud af tiden i dagplejen. Dagplejeren kan begrunde de pædagogiske valg, hun træffer, og hun er "ude på noget" i alt, hvad hun gør med børnene. Hun evaluerer og justerer konstant sin praksis, og resultatet er, at børnene hele tiden støttes bedst muligt i deres udvikling. Viden om det 0-3-årige barns udvikling samt evnen til at kunne finde barnets nærmeste udviklingszone er derfor afgørende for kvaliteten i arbejdet i dagplejen, ligesom det gode samarbejde mellem dagplejer og dagplejepædagog også er afgørende for kvaliteten.

Vi indleder årets konference med udviklingskonsulent Helle Eliasen, der i sit oplæg vil fortælle om 0-3-årige børns følelsesmæssige udvikling og om, hvilke krav arbejdet med børnene stiller til dagplejerens relationskompetencer. Underviser

Katrine Flytkjær Holm vil i sammenhæng med Helle Eliasens oplæg fortælle om, hvad det vil sige at arbejde med didaktik i dagplejen og om, hvordan det er muligt at kvalificere arbejdet med børns følelsesmæssige udvikling gennem det didaktiske arbejde.

Professor Peter Krøjgaard fra Aarhus Universitet, der blandt andet forsker i spædbørns opfattelse af omverdenen, holder et oplæg om 0-2-årige børns kognitive udvikling – som især er udvikling af erkendelse, tænkning, problemløsning, hukommelse, planlægning og kategorisering. Peter Krøjgaard vil i oplægget blandt andet

komme ind på motorikkens betydning for det 0-2-årige barns kognitive udvikling og på, hvordan det lille barn lærer om verden.

Adjunkt ved Institut for psykologi på Syddansk Universitet Anja Stanek deltager i et igangværende forskningsprojekt, hvor perspektiver på børnelivet i 0-3-års dagtilbud undersøges, heriblandt i dagplejen. Anja Stanek holder et oplæg om dagligdagen i det pædagogiske arbejde og om betingelser, der får betydning for børnenes liv, trivsel, udvikling og læring.

Det 0-3-årige barns hjerne er temaet på 1. dagens sidste oplæg, som holdes af hjerneforsker Peter Lund Madsen.

Barnet i Centrum er titlen på et 2-årigt aktionslæringsprojekt på Aarhus Universitet, hvor dagplejere og dagplejepædagoger har forsket i deres egen praksis. Vi indleder konferencens 2. dag med oplæg af dagplejer Charlotte Lajgaard og pædagogisk udviklingskonsulent Bodil Rønne fra Silkeborg Kommune samt med oplæg af dagplejer Conny Pedersen fra Viborg Kommune. Alle 3 har deltaget i forskellige laboratorier i forskningsprojektet, og de vil fortælle om, hvad det har betydet for deres arbejde i dagplejen.

Chefkonsulent i FOA Birgit Stechmann har skrevet hæftet Didaktik i dagplejen, som vil blive offentliggjort på konferencen og delt ud til deltagerne. Hæftet er skrevet på

baggrund af observationer rundt omkring i landet af arbejdet med didaktik i dagplejen. Til hæftet hører også en lille film, som viser, hvad didaktik er i praksis. Birgit Stechmann vil i hendes oplæg kort præsentere hæftet og filmen.

Viden om 0-3-årige børn kan kræve et oversættelsesarbejde i forhold til at kunne omsætte teoretisk viden til det praktiske arbejde i dagplejen. Det vil Vibe Aarkrog, der er forsker på Aarhus Universitet, komme nærmere ind på i sit oplæg om hvilke forhold, der har betydning for at overføre og anvende noget, der er lært i en situation, i en anden situation.

Evalueringerne af de sidste par års landskonferencer har vist, at der blandt deltagerne er stor tilfredshed med, at en del af programmet er delt op, så der er mulighed for at vælge mellem nogle forskellige temaer. Vi har derfor 3 temamøder på programmet i år, hvoraf deltagerne på konferencens 2. dag kan vælge 2 ud af 3.

Det første tema er film som pædagogisk redskab, hvor sundhedsplejerske Gurli Dinitzen fra Trivselscenter viser filmklip og fortæller om, hvordan man kan bruge film til at reflektere over sin praksis sammen med dagplejepædagogen og sammen med kollegerne.

Refleksion over egen praksis er også formålet med programmets 2. tema. I Kolding Kommune har dagplejere besøgt dagplejere for at lære af hinanden. Dagplejekonsulent Mai Rasch fortæller på temamødet om, hvordan aktionslæringsprojektet blev tilrettelagt og om, hvad resultaterne af projektet blev.

3. temamøde på programmet er et oplæg af Nanett Borre om den pædagogiske assistentuddannelse. Nanett er tidligere underviser på uddannelsen og har redigeret en ny bog om uddannelsen, som deltagerne på konferencen får med hjem.

Konferencens sidste oplæg holder Annika Porsborg Nielsen, som er ansat i konsulentfirmaet IS IT A BIRD. Annika er projektleder på en undersøgelse af, hvad forældrene tænker om dagplejen i Aalborg Kommune, som har landets største dagpleje. Hun vil fremlægge resultaterne af undersøgelsen, hvor også forældre, der har valgt dagplejen fra, er interviewet. En undersøgelse der kan få stor betydning for både dagplejens organisering og måden, der fortæl-

les om dagplejen på til potentielle nye forældre til børn i dagpleje – både i Aalborg og i andre kommuner.

Alle med interesse for dagplejens fremtid og udvikling kan deltage i konferencen. Som på de tidligere års konferencer, tildeles pladserne og fordelingen af værelserne efter først til mølle-princippet.

Vi glæder os til at se jer

Jakob Sølvhøj
Sektorformand
Pædagogisk Sektor

Program for landskonference 2015

Kvalitet i dagplejen på Hotel Nyborg Strand

Mandag 20. april

Kl. 9.00–10.00 **Ankomst med kaffe og brød**

Kl. 10.00–10.10 **Velkomst**
v. **Jakob Sølvhøj**, sektorformand i Pædagogisk Sektor,
FOA – Fag og Arbejde

Kl. 10.10–11.10 **Børns følelsesmæssige udvikling**
Det lille barn opbygger en fornemmelse af sig selv i de første leveår. Derfor har vi i dagplejen i Kolding valgt at gøre arbejdet med barnets følelsesmæssige udvikling ud fra neuroaffektiv udviklingspsykologi til kerneopgaven. Særligt har vi fokus på de yngste børn i dagplejen. Konkret arbejder vi med dagplejerens relationskompetencer med udgangspunkt i 5 fokuspunkter: Dagplejerens nærvær og tilgængelighed, barnets/børnenes initiativer og behov for benævnelse, bygge relationer mellem børnene, positiv stemning og den børnestyrede leg.
v. **Helle Eliassen**, pædagogisk udviklingskonsulent
i Kolding Kommune

Kl. 11.10–11.25 **Pause med frugt**

- Kl. 11.25–12.25 **Didaktik i dagplejen**
 Didaktikken kan bruges til at kvalificere arbejdet med børnenes læreprocesser i forhold til det, vi pædagogisk set "er ude på" i dagplejen. Det kunne fx være arbejdet med børnenes følelsesmæssige udvikling. Viden om, hvor barnet er i sin udvikling, og hvad barnet er i gang med at lære, er et vigtigt fokus at have i det didaktiske arbejde. Desuden er det vigtigt, at dagplejeren kan reflektere over og begrunde de pædagogiske valg, hun/han træffer for at være en dygtig didaktiker.
 v. **Katrine Flytkjær Holm**, pædagog, AMU-underviser, master i læreprocesser og dansklærer
- Kl. 12.25–13.45 **Frokostbuffet**
- Kl. 13.45–14.45 **0-2-årige børns kognitive udvikling**
 Kognition henviser til intellektuelle færdigheder såsom erkendelse, tænkning, problemløsning, hukommelse, planlægning, kategorisering mv. Når man skal undersøge 0-2-årige børns kognitive udvikling, konfronteres man med det problem, at børn i denne alder kun i meget begrænset omfang kan bruge sproget til at give udtryk for, hvad de forstår. I dette oplæg skal vi se nærmere på, hvorledes man har undersøgt 0-2-årige børns kognitive udvikling, samt hvad resultaterne fra disse undersøgelser viser. Vi skal bl.a. se på spørgsmål som: Hvad betyder motorikken for det lille barns kognitive udvikling? Hvordan lærer små børn om verden?
 v. **Peter Krøjgaard**, professor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

- Kl. 14.45–15.30 **Betingelser for pædagogisk arbejde i dagplejen**
Anja Stanek fremlægger pointer og forskningsresultater fra hendes seneste års forskellige forskningsprojekter om pædagogisk arbejde i dagtilbud for 0-2-årige børn. Forskningsprojekterne har på forskellig vis været optagede af små børns hverdagsliv blandt andre børn og af deres liv levet på tværs af hjem og institution. Derudover har de været optagede af, hvilke betydninger den pædagogiske praksis i småbørnsinstitutioner har for børnenes liv, trivsel, udvikling og læring. I oplægget er fokus rettet mod hverdagslivet i dagplejen, og herfra kommer Anja Stanek nærmere ind på analyser af betingelserne for det småbørnspædagogiske arbejde i dagplejen.
v. Anja Hvidtfeldt Stanek, adjunkt ved Institut for psykologi, Syddansk Universitet
- Kl. 15.30–16.00 **Kaffepause**
- Kl. 16.00–17.00 **Det lille barns hjerne**
v. Peter Lund Madsen, hjerneforsker
- Kl. 19.00–21.00 **Middag**
- Kl. 21.00–23.00 **Underholdning**
v. Alberte Winding med band

Tirsdag 21. april

Kl. 9.00–9.05

Morgensang

Kl. 9.05–9.40

Barnet i Centrum

Barnet i Centrum er et 2-årigt forskningsprojektet, som Aarhus Universitet har afsluttet i december 2014. 3 af deltagerne fra dagplejen vil fortælle om og vise, hvad de lærte af projektet.

v. **Charlotte Lajgaard**, dagplejer i Silkeborg Kommune, **Bodil Rønne**, pædagogisk udviklingskonsulent i dagplejen i Silkeborg Kommune og **Conny Pedersen**, dagplejer i Viborg Kommune

Kl. 9.40–9.55

Didaktik i dagplejen

Præsentation af hæftet og filmen Didaktik i dagplejen, som er produceret af Pædagogisk Sektor i FOA til dagplejen.

v. **Birgit Stechmann**, chefkonsulent i FOA

Kl. 9.55–10.45

Hvordan kan man styrke anvendelse af teori i praksis?

Hvilke forhold har betydning for, at man kan komme til at overføre og anvende noget, man har lært i en situation, i en anden situation? Der vil i oplægget være fokus på forhold, der drejer sig om det, der skal overføres, hvordan man anvender teori i praksis, forhold der drejer sig om den person, der skal overføre, forhold i indlæringsituationen og forhold i anvendelsessituationen.

v. **Vibe Aarkrog**, lektor fra Institut for Uddannelse og Pædagogik på Aarhus Universitet

Kl. 10.45–11.15 **Kaffepause med frugt**

Kl. 11.15–12.15 **Temamøder (vælg 1 ud af 3)**

1. Film som pædagogisk redskab

Oplægget handler om, hvad det er film kan, og hvorfor det er et vigtigt medie. Fokus vil være på samspilsrummet som børns udviklingsrum, og det vil blive uddybet hvilke informationer, der ligger i den relationelle kontaktform. Der vil blive vist filmklip, der illustrerer, hvordan den udviklingsstøttende kommunikation med børn ser ud og filmklip, der demonstrerer, hvordan den voksne møder barnet på barnets niveau og i barnets tempo.

v. **Gurli Dinitzen**, sundhedsplejerske, Marte Meo terapeut, Trivselscenter

2. Aktionslæring som metode i arbejdet med inklusion i dagplejen

Dagplejen i Kolding Kommune ønsker en samskabende og undersøgende arbejdskultur og har valgt at benytte aktionslæring som metode i arbejdet med inklusion. Aktionslæring handler om at lære noget om sit arbejde, imens man arbejder. Aktionslæring handler ikke om at undersøge, hvor vi ikke gør det godt nok. Det handler om at gøre mere af det, som er godt at gøre. Aktionslæring indeholder en inkluderende tilgang, hvor der tages udgangspunkt i den positive og anerkendende relation. Det handler om at være inkluderende i sin adfærd overfor andre.

v. **Mai Rasch**, dagplejepædagog i dagplejen i Kolding Kommune

3. Den pædagogiske assistent – en pædagogisk håndværker

Er en pædagogisk assistent en pædagog light? Noget man vælger, fordi man ikke kan blive pædagog? Hvad lærer man på uddannelsen og hvad tænker arbejdsgiverne om den pædagogiske assistent? Det er nogle af de spørgsmål, som vil blive besvaret i oplægget.

v. **Nanett Borre**, som har redigeret bogen Den pædagogiske assistent – en pædagogisk håndværker, og som tidligere er underviser på den pædagogiske assistentuddannelse

Kl. 12.15–13.30 **Frokostbuffet**

Kl. 13.30–14.30 **Temamøder [vælg 1 ud af 3]**

4. Film som pædagogisk redskab

Oplægget handler om, hvad det er film kan, og hvorfor det er et vigtigt medie. Fokus vil være på samspilsrummet, som børns udviklingsrum, og det vil blive uddybet hvilke informationer, der ligger i den relationelle kontaktform. Der vil blive vist filmklip, der illustrerer, hvordan den udviklingsstøttende kommunikation med børn ser ud og filmklip, der demonstrerer, hvordan den voksne møder barnet på barnets niveau og i barnets tempo.

v. **Gurli Dinitzen**, sundhedsplejerske, Marte Meo terapeut, Trivselscenter

5. Aktionslæring som metode i arbejdet med inklusion i dagplejen

Dagplejen i Kolding Kommune ønsker en samskabende og undersøgende arbejdskultur og har valgt at benytte aktionslæring som metode i arbejdet med inklusion. Aktionslæring handler om at lære noget om sit arbejde, imens man arbejder. Aktionslæring handler ikke om at undersøge, hvor vi ikke gør det godt nok. Det handler om at gøre mere af det, som er godt at gøre. Aktionslæring indeholder en inkluderende tilgang, hvor der tages udgangspunkt i den positive og anerkendende relation. Det handler om at være inkluderende i sin adfærd overfor andre.

v. **Mai Rasch**, dagplejepædagog i dagplejen i Kolding Kommune

6. Den pædagogiske assistent – en pædagogisk håndværker

Er en pædagogisk assistent en pædagog light? Noget man vælger, fordi man ikke kan blive pædagog? Hvad lærer man på uddannelsen og hvad tænker arbejdsgiverne om den pædagogiske assistent? Det er nogle af de spørgsmål, som vil blive besvaret i oplægget.

v. **Nanett Borre**, som har redigeret bogen Den pædagogiske assistent – en pædagogisk håndværker, og som er tidligere underviser på den pædagogiske assistentuddannelse

Kl. 15.00-16.00

Hvad tænker forældre om dagplejen?

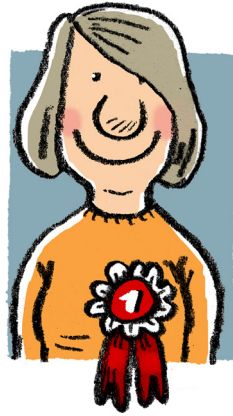
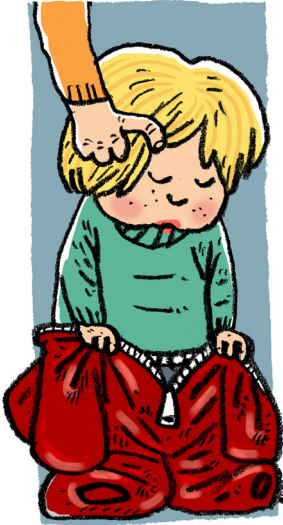
Aalborg Kommune oplever som mange andre kommuner, at der er færre indskrevne børn i dagplejen. Der fødes færre børn og den kommunale dagpleje mister markedsandele til især de private børnepassere. Kommunen har ønsket at forstå forældrenes bevæggrunde for valg af dagtilbud og tydeliggøre forskellene til fordel for dagplejen samt ønsket at bruge ny viden om forældrenes tanker til at udvikle dagplejen. Annika Porsborg Nielsen fra IS IT A BIRD fortæller om resultaterne af analysen.

v. **Annika Porsborg Nielsen**, chefantropolog,
IS IT A BIRD

Kl. 16.00-16.05

Afslutning

Kvalitet i dagplejen

Landskonference 2015

I år har vi særligt fokus på didaktik i dagplejen. Når en dagplejer arbejder didaktisk, reflekterer hun hele tiden over, hvad børnene skal have ud af tiden i dagplejen. Dagplejeren kan begrunde de pædagogiske valg, hun træffer, og hun er "ude på noget" i alt, hvad hun gør med børnene. Hun evaluerer og justerer konstant sin praksis, og resultatet er, at børnene hele tiden støttes bedst muligt i deres udvikling.

Særligt i fokus er derfor også viden om det 0-3-årige barns udvikling samt evnen til at kunne finde barnets nærmeste udviklingszone, og dermed værdien af det gode samarbejde mellem dagplejer og dagplejepædagog.

FOA

Stauings Plads 1-3
1790 København V

Tlf. 46 97 26 26
www.foa.dk

Pædagogisk Sektor

FOA er Danmarks tredjestørste fagforening. Siden 1899 har vi kæmpet for bedre løn- og arbejdsforhold til vore medlemmer. Hovedopgaven er at indgå overenskomster, som sikrer en god løn samt moderne og ordnede arbejdsvilkår. Det er FOA, der aftaler din løn, dine tillæg, din arbejdstid, din pension, dine barselsregler, dine ferieregler og dine muligheder for uddannelse. Vores opgave er også at slås for din tryghed – og at udvikle din og vores faglighed på det pædagogiske område, så velfærden og gode arbejdspladser går hånd i hånd.